

**POLARSIRKEL
RÅDET**

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Møte AU - Polarsirkelrådet 28 mai 2026

Polarsirkelrådet 4,-5. juni 2026

AU - 29 /26 / R – 29/26

Høring «Godstrategi for jernbanen – jernbanens rolle i transportsystemet i et 2050-perspektiv»

Nordlandsbanen som strategisk gods- og beredskapskorridor

Saksutredning

Polarsirkelrådet viser til høringen «**Godsstrategi for jernbanen – jernbanens rolle i transportsystemet i et 2050-perspektiv**», og slutter seg til hovedinnholdet i uttalelsen fra Jernbaneforum Nord.

Polarsirkelrådet vil særlig understreke betydningen av **Nordlandsbanen som kritisk infrastruktur for Helgeland, Nordland og Nord-Norge**. Banen er avgjørende for industri, eksport, sjømatnæring, beredskap og forsyningssikkerhet.

For Polarsirkelregionen er Nordlandsbanen både:

- en nasjonal godskorridor mellom Trondheim og Bodø
- en viktig transportåre for Helgelandsindustrien
- en sentral forbindelse for sjømat- og eksportnæringen
- en viktig del av totalberedskapen og forsyningssikkerheten i nord

Polarsirkelrådet vil samtidig peke på at når Jernbanedirektoratet signaliserer at videre utbygging av Nord-Norgebanen ikke prioriteres på kort sikt, og innsatsen i stedet skal rettes mot eksisterende baner som Nordlandsbanen og Ofotbanen, hadde det vært naturlig å forvente en tydeligere satsing, høyere ambisjonsnivå og raskere gjennomføring av tiltak på disse strekningene.

Polarsirkelrådet vil også vise til at regjeringen i arbeidet med ny NTP har løftet fram «**motstandsdyktighet i transportsektoren**» som et sentralt mål. I nordområdene forutsetter dette robuste transportkorridorer med tilstrekkelig kapasitet og redundans. Nordlandsbanen er derfor av avgjørende betydning for både forsyningssikkerhet, næringsliv og totalberedskap.

Viktige momenter for Polarsirkelrådet

1. Nordlandsbanen er avgjørende for næringsliv og eksport

Helgeland og Nordland har betydelig eksportrettet næringsliv innen industri, sjømat og mineraler. Nordlandsbanen er avgjørende for konkurransekraft, verdiskaping og arbeidsplasser.

Polarsirkelrådet vil understreke at sjømat er Norges nest største eksportnæring etter olje og gass. Effektive og pålitelige transportløsninger på Nordlandsbanen er derfor ikke bare viktig regionalt, men også for nasjonal verdiskaping og eksport.

Banen er særlig viktig for:

- gods mellom Helgeland og Trondheim
 - gods mellom Helgeland og Bodø
 - kobling mellom bane, sjø og vei
 - klimavennlig transport av store godsvolumer
-

2. Nordlandsbanen er kritisk beredskapsinfrastruktur

Nordlandsbanen er en sentral del av nasjonal beredskap og totalforsvar.

I en landsdel med store avstander, få alternative transportårer og økende geopolitisk betydning, er banen avgjørende for:

- forsyningssikkerhet
 - samfunnssikkerhet
 - militær og sivil transportberedskap
 - robusthet ved stengte veier og ekstremvær
-

3. Stor vekst i godstrafikken viser potensialet

Polarsirkelrådet vil vise til at Nordlandsbanen hadde sterk vekst i godstrafikken fram til omfattende driftsproblemer og stengninger svekket regulariteten. Dette viser både det store transportbehovet og næringslivets ønske om å flytte mer gods fra vei til bane.

Forutsetningen er imidlertid et stabilt og pålitelig togtilbud. Vedvarende problemer med regularitet og framføringsevne svekker tilliten til jernbanen og kan raskt føre til at gods flyttes tilbake til vei.

4. ERTMS og flere kryssingsspor må prioriteres tidligere

Polarsirkelrådet vil særlig understreke behovet for:

- fullføring av ERTMS på Nordlandsbanen senest i 2027
- nytt kryssingsspor på Saltfjellet innen 2028
- flere nye kryssingsspor tidlig i kommende NTP-periode
- videre kapasitetsøkende tiltak fram mot 2040

Dette er avgjørende for:

- økt kapasitet
- bedre punktlighet
- raskere framføring av gods

- redusert sårbarhet
 - mer gods fra vei til bane
-

5. Vedlikehold og modernisering må styrkes

Polarsirkelrådet mener staten må gjennomføre en betydelig opptrapping av:

- vedlikehold
- fornyelse
- rassikring og klimatilpasning
- teknisk modernisering av infrastrukturen

Vedvarende driftsproblemer og lav regularitet svekker jernbanens konkurransekraft. Gjentatte hendelser som har ført til redusert transport i lange perioder de siste to årene har svekket konkurransekraft betydelig og det må på nytt jobbes aktivt for å få mere gods fra vei til bane, vis ser dette tydelig innafor sjømat transporten.

6. Terminalkapasitet og omlastingsløsninger må styrkes

Polarsirkelrådet støtter arbeidet med å utvikle effektive omlastingsløsninger mellom sjø og bane i Bodø, med videre kobling nordover. Det vil også være viktig å få koblet på det nye dypvannskaiet i Mo i Rana med en terminal.

Samtidig er slike transportkjeder svært avhengige av stabil infrastruktur og høy regularitet på Nordlandsbanen. Transportløsninger som tar lang tid å bygge opp kan raskt svekkes dersom infrastrukturen ikke er tilstrekkelig robust.

Vurdering

Polarsirkelrådet mener godsstrategien peker i riktig retning ved å løfte jernbanens rolle, men at ambisjonene og framdriften for Nordlandsbanen er for svake.

Når videre utbygging av Nord-Norgebanen utsettes, må staten samtidig prioritere Nordlandsbanen langt sterkere gjennom:

- tidligere tiltak
- raskere framdrift
- økt vedlikehold
- kapasitetsøkende investeringer

Polarsirkelrådet mener dagens situasjon ikke skyldes manglende marked eller transportbehov, men manglende stabilitet og pålitelighet i infrastrukturen. Næringslivet har vist vilje til å flytte mer gods fra vei til bane, men dette forutsetter et robust og forutsigbart togtilbud.

Dette er avgjørende for næringsutvikling, beredskap og grønn transport i Nord-Norge.

Innstilling fra AU:

Godsstrategi for jernbanen 2050

Polarsirkelrådet slutter seg til hovedinnholdet i uttalelsen fra Jernbaneforum Nord til «**Godsstrategi for jernbanen – jernbanens rolle i transportsystemet i et 2050-perspektiv**».

Polarsirkelrådet vil særlig understreke betydningen av **Nordlandsbanen som strategisk gods- og beredskapskorridor for Helgeland, Nordland og Nord-Norge**.

Rådet peker på at Nordlandsbanen er avgjørende for:

- næringsliv, industri og eksport
- sjømattransport og grønn omstilling
- forsyningssikkerhet og totalberedskap
- klimavennlig transport av gods i nordområdene

Polarsirkelrådet viser til at regjeringen i arbeidet med ny NTP har løftet fram målet om «**motstandsdyktighet i transportsektoren**», og mener dette må gi tydeligere prioritering av Nordlandsbanen.

Når videre utbygging av Nord-Norgebanen avventes, forventer Polarsirkelrådet at staten følger opp med en sterkere og raskere satsing på eksisterende jernbanestrekninger i nord, særlig Nordlandsbanen.

Polarsirkelrådet forventer derfor at staten prioriterer:

- fullføring av ERTMS på Nordlandsbanen senest i 2027
- nytt kryssingsspor på Saltfjellet innen 2028
- flere nye kryssingsspor og øvrige kapasitetsøkende tiltak tidlig i NTP-perioden
- økt vedlikehold, modernisering og rassikring
- styrket terminalkapasitet og effektive omlastingsløsninger mellom sjø, bane og vei
- tiltak som styrker sjømattransport og øvrig godstransport på bane

Polarsirkelrådet understreker at et stabilt og pålitelig togtilbud er avgjørende for å sikre næringslivets tillit til jernbanen og for å kunne flytte mer gods fra vei til bane.

Rådet peker også på at Nordlandsbanen er avgjørende for utvikling av framtidige logistikk-løsninger mellom Helgeland, Bodø og øvrige markeder, og at manglende satsing vil svekke både regional utvikling, nasjonal beredskap og grønn omstilling.

Justert forslag til vedtak: (inkludert Innspill fra ACE Green) 4. juni 2026 (endring i blått)

Forslag til vedtak – Godsstrategi for jernbanen 2050

Polarsirkelrådet slutter seg til hovedinnholdet i uttalelsen fra Jernbaneforum Nord til «Godsstrategi for jernbanen – jernbanens rolle i transportsystemet i et 2050-perspektiv».

Polarsirkelrådet vil særlig understreke betydningen av Nordlandsbanen som strategisk gods**korridor for eksportnæringer og for forsyningssikkerhet til Helgeland, Nordland og Nord-Norge**.

Polarsirkelrådet vil vise til den kraftige godsveksten på Nordlandsbanen som er langt høyere enn på andre norske banestrekninger. Suksessen er ikke minst et resultat av godt samspill mellom næringsliv, jernbanens aktører og ACE Green- samarbeidet på tvers av kommuner og regioner, med støtte fra Nordland fylkeskommune.

Rådet peker på at Nordlandsbanen er avgjørende for:

- næringsliv, industri og eksport fra nord
- sjømateksport og grønn omstilling
- forsyningssikkerhet og totalberedskap i nord og dermed nasjonalt
- klimavennlig og trafikksikker transport. Før linjebruddene fraktet Nordlandsbanen en årlig godsmengde tilsvarende nær 50 000 trailere på vegnettet.

Polarsirkelrådet viser til at regjeringen i arbeidet med ny NTP har løftet fram målet om «motstandsdyktighet i transportsektoren», og mener dette må gi tydeligere prioritering av Nordlandsbanen. En høy andel av forsyningene av mat og forbruksvarer til Nordland, og videre nordover, fraktes med Nordlandsbanen i god kombinasjon med Ofotbanen.

-Polarsirkelrådet forventer at staten følger opp med en sterkere og raskere satsing på jernbanestrekninger i nord, særlig Nordlandsbanen. Det er positivt at Jernbanedirektoratet vil møte de store potensialene for godsvekst på Nordlandsbanen med store investeringer: På kortere sikt en ny effektpakke Bodø – Trondheim, på mellomlang sikt elektrifisering, til Bodø og fram mot 2050 en satsing i tråd med transportetatens anbefalinger i KVVU for Nord-Norgebanen. Dette vil innebærer investeringer på flere titalls milliarder i Nordlandsbanen.

Polarsirkelrådet forventer derfor at staten prioriterer:

- økt vedlikehold, modernisering og rassikring på kort sikt
- ERTMS i drift på Nordlandsbanen senest i 2027, dvs. fem år etter opprinnelige plan
- nytt kryssingsspor under regulering på Saltfjellet i drift innen 2028
- flere nye kryssingsspor og øvrige kapasitetsøkende tiltak tidlig i NTP-perioden. Deretter en opptrapping i tråd med anbefalingene i høringsforslaget, men i raskere takt.
- styrket terminalkapasitet og effektive omlastingsløsninger mellom sjø, bane og vei
- Andre tiltak som stryker godstransport på bane og i kombinasjon med sjøtransport, inkludert en ny godssjøroute i forlengelse av Nordlandsbanen mot Harstad og Tromsø.

Oppsummert vil Polarsirkelrådet understreke at et stabilt og pålitelig togtilbud er avgjørende for å sikre næringslivets tillit til jernbanen og for å kunne flytte mer gods fra vei til bane. Jernbanedirektoratet anbefaler store investeringer i Nordlandsbanen over en lengre tidsperiode. I endelige anbefalinger bør behovet for å prioritere større tiltak tidligere på Nordlandsbanen komme tydeligere fram.

Derfor er det viktig at nasjonal godstrategi til neste Nasjonal transportplan enda tydeligere får fram hvor viktig det er å øke investeringene i Nordlandsbanen både på kort og lengre sikt.

Mo i Rana 04.06.2026

Polarsirkelrådet
Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder